

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravišstvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Nаша prihodnja vlada.

Vse avstrijske novine ugibljejo, kakovšao bode prihodnje ministerstvo. Da je ministerstvo Stremayr za na dalje nemogoče, o tem se strinjajo vse stranke. Ustavoverci bodo imeli v prihodnjem zboru na vsak način manjšino za nekoliko glasov; a ker se ve, da tudi takozvani ustavoverni veliki posestniki glasujejo z vsako vlado, ostala bode prava ustavoverna stranka še v veliko večji manjšini, ako nastopi konservativna vlada, ki bode s parlamentom vladati hotela, a se — kakor Bismark pravi, — ne bode od parlamenta vladati dala.

Dunajski telegram poroča, da zadnja oficijozna „Montags-Revue“ o situaciji tako poroča: Kabinet Stremayr še nij sklenil prositi za odpuščenje. Poprej mora vprašanje rešeno biti, kako naj stopi vlada sploh pred državni zbor. Najbrž — če prav za zdaj še ne gotovo — bode ministerstvo kmalu odstopilo, in grof Taaffe bode dobil ukaz novo ministerstvo sestaviti. O takozvanej uradniški vladi nij nobenega govora.

Drug časnik zopet, graška „Tagespost“, katere zanesljivost pa sicer nij posebno potrjena, poroča „o vojevanjskem političnem črteži fevdalcev.“ Mi smo sicer prepričani, da konservativci bodo najkasneje povabili še le „fortschrittsko“ zmešane nemške pseudo-liberalce „Tagespostine“ na posvet in posluš, kadar bodo delali črtež svoje bodoče politike; torej menimo, da je vse „T.“ pripovedovanje

gola žurnalistična kombinacija. Vendar pričujemo to kombinacijo tudi druge razširjene novine, ki so žalibog, kljub svojemu slabemu kreditu kar se tiče poštenja in avstrijskega domoljubja — vendar le še močno vplivne. Zato je tudi mi nečemo prezreti. Po tem poročilu namreč bi se bil grof Hohenwart prepričal, da je konservativna stranka še premalo disciplinirana, zato je nasvetoval, naj se zdaj vzpostavi ministerstvo brez barve, a mej tem se hoče konservativna stranka zbirati in disciplinirati. Kadar bode ta disciplina dovršena, pade novo ministerstvo, ki se bode do tistega časa hotelo oslanjati na liberalce. Fevdalci da zlasti velika upanja stavijo na grofa Clam Martinica, o katerem baje pravijo, da je drugi Bismark. Ta bode na mesto Andrassyja minister vnanjih stvari.

Koliko od teh prorokovanj se bode izpolnilo, koliko ne, to moramo kar času prepušiti, kajti prepričani smo, da o tem gotovo nima niti oni višji krogi sami ne, ki odločujejo. Avstrija pak je, — tega ne smemo nikoli z vida puščati — uže po Beustovem izreku dežela neverjetnostij. Denes se z gotovostjo zida, da bode po vsej logiki prišlo to in ono, ali drugi dan pride nekaj drugega. Zatorej nikakor še ne smemo misliti, da smo uže blizu konca borbe in na gotovem početku boljših časov. Slabše pač ne more priti, nego je bilo, ali da bolje res uže precej pride, ne prisegajmo tako brž, če prav moramo vse dobro upanje ohraniti, ker brez upa v vseh je vsaka borba uže naprej izgubljena.

Kako razdeljene šole naj bi bile na deželi?

O novih šolskih postavah je tožilo novinarstvo vzlasti tistih narodov v Avstriji, ki morajo še zdaj Nemce in Magjare za neželene „jerobe“ imeti. Vsako leto nam kak ministerški ukaz ali postava dopolnjuje ali določuje t. j. povečem kazi znano šolsko postavo. Vzlasti smo Slovenci vedno bolj srečno obdarjeni s takimi blagoslovi. Ukaz ministra za bogočastje in uk 18. maja 1874 (št. 6549) deželnim šolskim oblastim (izvzemši Galicijo) obsegajoč učne načrte za meščanske in ljudske šole določuje tudi neki učni načrt za nerazdeljene večrazredne ljudske šole, ki se ima vpeljati brez izjeme po vseh večrazrednih ljudskih šolah. Vsak učitelj, ki podučuje na takej šoli s celdanskim nerazdeljenim podukom, je izvedel, da je ta učni načrt izvršen, jako nepraktičen ljudskim šolam na deželi, ki z mnogimi učitelji in njih obilim trudom ne more imeti zelenega uspeha. Po tem načrtu morajo otroci ves dan o vsakem letnem času v šoli sedeti. Ako se mora v prvi vrsti ozirati na letni čas, klimatiške razmere in svet, je dovolj domno, da take šole na deželi niso nikedar tako dobro obiskovane, kakor so navadno enorazredne s poldnevni podukom. Iz daljnih vasij morajo iti otroci o zimskem času po noči z doma, in tudi še le po noči domu pridejo. Brez prave hrane po mogoče neugodnih in dolzih potih morajo mladi učenci do šole in iz šole. Vsled tega pa učitelj tudi ne more pokazati velikega napredka s svojimi

Listek.

Književno delovanje slovensko leta 1878.

Na koncu minolega leta bilo je zopet prilike, da se je svetčano naglaševalo jedinstvo mej Hrvatih in Slovenci. Kolikor je to stara istina, toliko je velik tudi jez, katerega je žalostna usoda v prošlih časih napravila kraj Sotle in Kolpe, ter s tem razdvojila najbližje si brate v dva, češ da različna naroda. No, povestnica nas žalibože uči, da nij sile, katera bi narode bolj razločevala, nego li državna meja. Za to vidimo, da čutjenje narodne zajednice nikakor ne more prodreti v vse vrste prebivalstva. Silne političke granice so uzrok, da niti isti prvaki narodne naše izobraženosti ne morejo reči, po kakem potu bi se najprej zopet znišli odtujeni si bratje. S prva bode vsakako najbolje, da se v Hrvatih in Slovenci prebudi zanimanje jednih za druge. Odločili smo se torej, da hrvatskemu občinstvu s tem na kratko načrtamo sloven-

sko književno delovanje prošlega leta 1878.*

Politiške, pa tudi društvene razmere pri Slovenci so zelo nepovoljne razvoju narodne omike v obče, a narodne knjige posebe. Ko ne bi bilo nekoliko literarnih društev, redko bi kedaj, razven perijodičnih listov, po katera slovenska knjiga zagledala svet. Skoro vse književno delovanje moremo torej razdeliti na časopise in društvena dela. Časopisov je za mali in v tako neugodnih okolišnih ži veči narod gotovo premnogo; saj jih je bilo prošlega leta osemnajst. Politiko so zastopali „Slovenski Narod“ in „Slovenec“ v Ljubljani, „Soča“ v Gorici, „Edinost“ v Trstu, a nekoliko tudi oba gospodarska lista „Novice“ v Ljubljani in „Slovenski Gospodar“ v Mariboru. Gospodarskim listom

*) A mi podajemo te opazke hrvatskega pisatelja S. v „Vienici“ br. 14 t. l. slovenskemu občinstvu, jedno: da se vidi, kako naši najbližnji bratje naše književno delovanje opazujejo in o njem sodijo, a drugo posebno: ne bi li oni, katerim je za razvoj in za napredek naše književnosti kaj mar, pa jih uprav nekatere besede v tem članku zadevajo, dotične priporočbe malo premislili, ter — se po njih ravnali!

moramo prištevati tudi strokovni časopis „Slovenska Čbela“, glasilo čbelarskega društva v Ljubljani. Beletistiki bili so posvečeni četirje listi, in to „Zvon“ v Beču, „Zora“ v Mariboru, „Besednik“ v Celovcu, pa tudi otrokom namenjeni „Vrtec“ v Ljubljani. Z narodnim šolstvom pečal se je „Učiteljski Tovariš“ v Ljubljani, s cerkveno glasbo „Cerkveni Glasbenik“, organ Cecilijnega društva v Ljubljani, a s cerkvenim govorništvo „Slovenski Prijatelj“ v Celovcu. Drugi cerkveni list je bil „Zgodnja Danica“ v Ljubljani. Naposled je bilo v ljubljanskem „Brenclju“ tudi šaljive zabave. Slovenskim listom smemo prištevati tudi „Jugoslavjanskega Stenografa“ v Zagrebu ter „Prijatela“, „znanost razserjivajocze mēszecne novine v Budimpešti.“

Vsakdo bode takoj videl, da Slovencem ne treba, pa ni ne morejo vzdržavati toliko listov. Mnogo se je uže o tem govorilo, kako da se po dva, trije časopisi skrejo v jeden; ali dosednji dogovori nijso dosegli svrhe, akoravno vsi listi več manj imajo materialne in duševne podpore. S tolikim številom odvis-

Prevoditelj.

učenci, vsaj ko bi tudi vselej vsi prišli v šolo jim ne more veliko uka v glavi ostati. Boljše uspehe ima lahko učitelj na enorazredni ljudski šoli s poldnevni podukom, da si manj časa podučuje svoje učence, kar je tudi v resnici, da le nij prav preveč z njimi obložen. Podučevanje na tako razdeljenih ljudskih šolah je pa skoraj tako težavno za učitelje, kakor v enorazrednih, vsaj ima učitelj po več oddelkov ob enem podučevati.

Ali bi ne bilo bolje za vesvoljni blagor, ako bi se tudi na večrazrednih ljudskih šolah na deželi vpeljalo razdeljeno podučevanje, ali bi bilo podučevanje učiteljem in učencem polajšano, ker bi se samo ene vrste učenci naenkrat podučevali? Manj učiteljev, tedaj manjša bremena davkoplačevalcev, manj več razrednih šol, bolj redno obiskovanje ljudskih šol tudi v goratih šolskih okrajih in namen ljudskih šol bi se bolj gotovo in prej dosegel, uspehi napredka za učenci bi bili boljši: vsaj lačnih in trudnih učencev bi ne bilo treba podučevati, kakor je to povsod na večrazrednih ljudskih šolah na deželi. Učiteljem naj bi se malo plačala izboljšala, vzlasti naj bi se učitelji plačevali po zasluženju: kateri ima več učencev podučevati naj se bolje plača od onega, ki jih ima pol ali še več manj. Stanovanje naj bi vsak učitelj imel s svojo službo združeno, kjer bi se nove (vzlasti večrazredne) šole zidale, naj bi se ne zidalo tako brez glave, kakor se je dosedaj po nekaterih šol. okrajih velikansko poslopje prav lepo od zunaj a znotraj po prav nerazumljivem načinu izpeljano, vse polno dvakrat nepotrebnih kotov bolj potrebnega skoraj nobenega. — Usojam si sedaj prositi svoje kolege, da naj ne zavržejo mojih nasvetov o tej stvari kot čisto „iluzijo“ marveč naj vsak o tem mirno premisli je li mu bila mogoča skušnja, da bi bil tudi tako iz prepričanja govoril. Prihodnje učit. skupščine vam ponujajo priložnost, da o tem kaj opomnite.

K.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 14. julija.

O „Nemcih v Avstriji“ je izšla v

Leipzigu brošura, ki jim svetuje, naj ne iščejo zunaj naše države (v Nemčiji) nič, temuč, da naj popusté tudi svoje gospodovalno poženje druge narode „jerobovati“, naj zlasti Slovonom pravični bodo v narodnem oziru. Človek bi mislil, da se to samo ob sebi razume. Ali ustavoverna nemška žurnalistika to osorno odbija, češ, da bi bilo „Nemštvo v nevarnosti“, imenuje pametne svete brošurnega pisalca „naivne“. S tacimi ljudmi je Slovanu kompromis — težak!

Dalmatinski véhkoposestniki so 12. t. m. volili narodnega kandidata Manfreda Borelija za poslanca. To je bila zadnja volitev volilne sezone.

Iz Brna si daje „N. Fr. Pr.“ tožbo dopisavati, da je bil tamošnji ustavovrni „Tagesbote“ uže dvakrat **konfisciran** zaradi članka o Taaffejevi notranji politiki. Ali zadnjih šest let, ko je meč konfiskacije visel vedno nad slovansko in konservativno žurnalistiko, ko je na pr. naš list včas kar dvakrat zaporedom, gotovo pa vsak teden na vrsto prišel, bilo je nemškim liberalcem vse prav. Uže tačas smo jim prorokovali: „hodie mihi, cras tibi“.

Bukovinski deželni predsednik Alesani je moral svoj mandat odložiti. Čuditi se je bilo uže njegovej izvolitvi, ker samo on nij slišal ministrove prepovedi, naj politični uradniki ne kandidirajo.

Vnanje države.

Ruski car je z ukazom dné 10. t. m. odpravil obsadno stanje v Besarabskih okrajih, ki spadajo v Odeski vojni okraj, tako tudi v Chersonu, Tavriji in v Kavkazu. Ukazi od 9. avgusta 1878 in 5. aprila 1879, ki postavljajo začasne glavne guvernerje, ostanejo v veljavi.

Srbski knez je imenoval bivšega srbskega vojnega ministra obrsta Savo Gruiča diplomatičnim agentom in glavnim konzulom v Sredcu ali Sofiji.

Turška vlada véle se glede egiptovskega vprašanja jako nedosledno. Kakor smo uže poročali, je odpravila najprej ferman od leta 1873, s tem pa nijso bile vlade zadovoljne. Zdaj pa se razširja glas po Carigradu, da hoče porta Tefvik paši zopet priznati vse privilegije, ki so določene v fermanu od l. 1873.

Na **Italijanskem** se je novo ministertvo tako-le sestavilo: Cairoli, predsedstvo in vnanje; Villa, notranje; Grimaldi, finance; Baccarini, javna dela; Perez, nauk; Vare, sodstvo; Bonelli, vojno. Ministerska stola za pomorstvo in poljedelstvo še nijsta zasedena. Dnó 13. t. m. so novi ministri prisegli.

Nemški berlinski „rajhstag“ je 12. t. m. sprejel colni tarif z 217 zoper 117 glasov, in

sklenil vlado prositi, da ne bode v pustila Avstriji prosto uvažati surovo platno, kadar poteče trgovska pogodba mej Avstrijo in Nemčijo. Stavil se je tudi predlog, da stopi col na žito 1. januarja, col na predivo pak 1. julija 1880. l. v veljavo. Na to je nemški kancelar sklenil zasedanje „rajhstaga“ s prečiščanjem cesarskega ukaza. Poprej se je bil v velicem govoru, ki po vsej Nemčiji silno senzacijsko dela, slovesno odpovedal liberalne stranke. O tem govoru hočemo v prihodnjem listu več poročati.

Princ Louis **Napoleon** je bil 12. julija pripeljan iz južne Afrike v grad Chiselhurst na Angleško in tam slovesno pokopan ali v kapelici pristavljena njega rakev k rakvi svojega očeta. Navzočnih je bilo jako mnogo odličnih bonapartovcev, tudi princ Jérôme.

Dopisi.

Iz Ljutomerske okolice 4. jul.

[Izv. dop.] Tudi tukajšnji kmetski gornjeradgonski in ljutomerski volilci smo se dné 2. t. m. uže z večinom ob 8. uri sešli v Ljutomeru, kjer opravljamo navadno svoje volitve. Volilci smo se potem sešli v ljutomerske čitalnici, kjer je g. J. Kukovec imel gledé na našega kandidata, na naše zamotane državne razmere podučljiv in spodbudljiv govor. Uže na obrazu vseh volilcev se je brala zadovoljnost, zato se pa tudi nij slišala najmanjša protigagitacija. Ob 9. uri šli smo na okrajno glavarstvo, kjer se je volitev vršila, katero je vodil g. okrajni glavar Premierstein. Volilci so najpred izvolili 3 ude v volilno komisijo, g. Geča, g. Veberiča in g. A. Božiča. G. okrajni glavar pa je volil nemčurja J. . . , njega vrednega vrstnika Kočevarja J. Henigmana in J. Farkaša. Cela komisija izvoli si potem še g. Mohoriča, in vsi skupaj izberó za predsednika g. Geča, kaplana pri sv. Jurju.

Volilna komisija oddala je svoje glasove g. Hermanu, le gori imenovana dva privandrana nemčurja volila sta nasprotno, dasiravno sta bila voljena od slovenskih kmetov, ki naj torej drugič pazijo, koga volijo za volilnega moža. Volitev bila je potem enoglasna, le h koncu je neki kmet iz gornje Radgone — Vopotič, katerega je uže „kultura“ orehovskega „bauernverajna“ toliko oblizala, da nij hotel z nami voliti, dal svoj glas nasprotniku. Sram bodi takih odpadnikov!

Izmej 67 glasov dobil jih je 64 g. Her-

nih novin drobijo se preveč i tak male književne moči, ter so zato dobre in koristne knjige zmirom redkeje prikazni. Čas bode tudi to nevoljo ozdravil, ker bode mnogih listov naposled nehala zaradi pomanjkanja predplačnikov ali sodelavcev. Tako je „Zora“ uže 15. marcijem 1878 nehala izhajati, a na koncu leta je tudi uredništvo „Besednika“ naznanilo, da ne more dalje izdavat listu. Je torej upanje, da bode odslej „Zvon“ zbral v jeden krog vse vrstne slovenske književnike; a tako tudi treba. „Zvonovo“ uredništvo je v rokah najboljšega slovenskega pesnika in kritika, gospoda Stritarja, kateremu morejo i mlajši i stareji pisatelji s polnim zaupanjem poveriti duševne svoje plodove. Gospod Stritar se je zadnja leta mnogo prizadeval, da mu list bode v vsakem obziru dovršen in originalen, ter da bode uzor, kako treba lepe misli tudi lepo izraziti. Prevodov ne sprejemlje nikakor ne. Prošlega leta je „Zvon“ prvič prinašal tudi slike, pa tudi te so bile vse originalne in od samih slovenskih umetnikov. Vsekako je tudi to plemenita zamisel, ali tudi težka naloga, katera ne gre na drobno rešeto

kritike. Uvodna povest „Sodnikovi“, kakor tudi večina manjših sestavkov potekla je iz peresa samega urednika. Pod skrivnim napisom „Spomini s pota“ je jako zanimiv opis mesta Zagreba od Fr. Poljanca. Kakor iz vseh Stritarjevih spisov, tako se vidi tudi iz njegovega „Zvona“ jedna glavna misel, namreč požalnjevanje srca ljudskega. Dal Bog, da se slovenska mladina ne ugleda samo v elegantni slog prvega slovenskega pisatelja, nego da se je tudi primejo i prekrasne njegove misli, katere so kot dišeče cvetje posejane na vsakej strani malega tega lističa. To bi bilo tem bolj želeto, ka se žalibože opazuje, da hladni materijalizem tudi po idiličnej Slovenskej zasaja korenje. Akoravno je ljudij, kateri tudi „Zvonu“ znajo prigovora (očitanja, graje), ter bi menda tudi oni v njem radi čitali, kako se „masne mrlje iz svile vade“, mislimo vendar, da je to najboljši slovenski list, ter da bode gotovo najlepši sad obrodil, da si bi tudi skoro najmanjši bil mej svojimi tovariši. Daleč za njim zaostajajo i politični i strokovni listi po notranji vrednosti. Tu bi bilo marsikaj očitati, ali odveč je vsaka

beseda, dokler se njihovo število ne pomanjša, ter dokler vsi pisatelji jedne vrsti ne zedinijo vseh svojih močij samo v jednom listu. Zdi se, da sloga, katera se zvunaj naglašuje, še nikakor nij prodrla v srce vsakega narodnjaka. Protivne stranke se sicer več ne napadajo, ali še dela vsaka posébe za pospeševanje narodne omike. Tako sodimo po zvunanjih prikaznih, a bilo bi nam baš drago, da se varamo.

A sedaj, da rečemo katero o društvenih delih. Slovenci imajo tri znatneja literarna društva, namreč „Slovensko Matico“, „Družbo sv. Mohora“ in „Dramatično društvo“. Najlepšega ploda bi se človek nadejal od „Matice“; no, žalibože, temu nij tako. Akoravno to društvo razpolaga z glavnico malo ne od šestdeset tisoč goldinarjev, ter razen tega šteje 1615 članov prinosnikov z 2 gld. na leto, vendar za petnajstletnega živovanja nikakor nij moglo, da uredi svoje delovanje tako, da bi duševni plodovi odgovarjali zadosta izdatim materijalnim sredstvom. Nekaj je temu kriva prilično slaba uprava, katera pošilja knjige tudi ónim čla-

man, in volilci so potem šli nazaj v čitalnico, kjer smo se z vinom nekoliko oveselili. Ko so se volilcem pridružili tudi drugi ljutomerski narodnjaki, začeli so se zopet izpodbujljivi govoriti, napivalo se je našemu kandidatu itd., in tako je cela družba ostala do četrte ure v veseljih pogovorih.

Končno se še zahvaljujem vsem gg. volilcem za njih mirno in modro obnašanje, posebno pa gorenje-radgonskim za složno soglasovanje z nami ljutomerskimi volilci, koji so denes res tudi pokazali, da še spoštujejo svoj jezik, svoj narod, in da ljubijo svojo domovino, katero so njih praočetje z mečem v roki pod viteškim vojvodom Ernestem proti divjemu Turčinu tako hrabro ubranili. Živeli tedaj!

B—ž—ć.

Iz gorenje savinjske doline 12. julija. [Izv. dop.] Kakor so nemškutarji za časa zadnjih volitev v državni zbor za mesta in trge po Celji za „freimaurerja“ in našega nemškega protivnika Foreggerja strastno agitovali, tako so si prizadevali tudi po sosednjih trgih s svojo agitacijo vplivati. V ta namen jim je služila njihova zloglasna „Cillier Zeitung“ katero so posiljno in brezplačno pošiljali v druge trge, ki so imeli z nami in s Celjem voliti. Razume se, da pri nas se nij nikdo za isti nesramni, obrekovalni list brigal in naši vrli volilci Vranskega trga in trgov gorenje savinjske doline volili so v Mozirji jednoglasno kandidata priporočenega od narodne stranke, ter se s tem častno postavili v lep, posnemanja vreden izglede vsem drugim slovenskim trgov, ki so še imeli glasove za „freimaurerja“ — nemškovalnega nasprotnika Slovencev. Po pravici gre torej pohvala in čast volilcem naših trgov, ki so vrlo pokazali, da naša narodna zavest znatno napreduje. Dobro si pa bomo zapomnili vse one renegate in strastne agitatorje Foreggerjeve, celjske gostilničarje, trgovce itd. ki prijemajo denar od Slovencev. Slovenci! hodimo v narodne gostilne in kupujmo le pri narodnih trgovcih, ogibljimo se pa naših nasprotnikov! Torej „svoji k svojim“ in če bomo tako ravnali, smemo biti zagotovljeni da iz Savlov bodo postali Pavli in v sedaj nemškutarskem Celji bode vtihnil glas: „deutsch sind seine Sitten.“

nom, kateri po več let dolgujejo svoj prinesek, a nekaterim pošilja iste knjige po dvakrat. Tako znamo samo v Zagrebu za dva slučaja, da je nekdo nedavno dobil knjige „Slovenske Maticе“ i po povrjeniku i po pošti.*) Drugi važni vzrok slabemu napredovanju „Slovenske Maticе“ je čudna navada, da se v odbor volijo zaslužni stari rodoljubi brez ozira na to, ali so sposobni pospeševati razvoj literarnega društva ali ne. Posebno prva leta zdelo se je, kakor da je Matičin odbor nekakov red ali „orden“, s katerim se odlikujejo prvaki slovenskega naroda. Akoravno je v tem uže nekaj boljše, vendar i denes čitamo mej odbor-niki ime starega župnika, bivšega in aktivnega trgovca, bogatega pivarja, kmetskega apotekarja, goriškega advokata, kranjskega grofa in veleposestnika, javnega notar'a, pen-

*) Da „Slovenska Matica“ knjige pošilja tudi uže mrtvim članom, da ima nekatere na več krajih zabilježene, a druge zopet tam, kder jih nikdar ni bilo niti itd., to je sploh znano in je bilo tudi uže o tem govora. A da še živeči in plačujoči člani knjig ne dobivajo, kdo je kriv, ali uprava ali poverjeniki?!!!

Op. prev.

Iz štajerske Ribnice na Pohorju 23. julija. [Izv. dop.] Poročati vam imam še o volitvi volilnih mož, kjer smo veselo zmagali, če prav poročam malo zakasnelo. Veljalo pa je tudi odločne borbe, kajti nasprotniki naši bili so si zmage gotovi in mi tudi. Volilna hiša v Arlici bila je okinčana s tremi zastavami, in sicer: s slovensko, avstrijsko in štajersko, volilna izba pa s podobo Nj. Velikaustev in princa Rudolfa. Po srečnem izidu volitve, h kateremu pa je največ pripomogel narodni zastop občinskega predstojništva, grmeli so možnarji, ki so krepko naznanjevali domaćinom, da je izid volitve srečen, a pre-grozno pa prepričevali nasprotnike, da je tu naša zemlja slovenska in da narod naš ne želi biti dalje podlaga tujčevj peti. In v resnici mej zadnje smemo v prvi vrsti šteti za dravskega Dietingerja, ki je obečal svojim pri-stašem, če bodo za volilne može izvoljeni, vse stroške, katerih bodo pri volitvi imeli, povrniti. Nij čuda torej, da smo se radovali rodoljubi, videvši, da je to ostudno začetje spodletelo. Ravno v tem smislu pa je tudi agitiral nemškutarski nadučitelj Zvirngeist v Ribnici. — Tudi tam bila je zmaga naša, vendar ne vé se še uzrok, zakaj je pri ožjej volitvi jeden naroden volilec iz sobe odišel, a drugi pa, po rodu Nemec, odpadel.

Na Janževem vrhu-Arlici bili so narodni volilni može izmed 24 glasov z 19 glasovi izvoljeni, ako bi pa bil, kakor je bil namenjen, občinski predstojnik volilce nagovoril, bili bi vsi volilni može jednoglasno izvoljeni. — V Janževem vrhu so vsi izvoljeni posestniki, in sicer: Luka Držečnik, občinski predstojnik; Miha Miklavc, občinski svetovalec; in Alojz Grubelnik, ud šolsk. sveta v Ribnici. Na Remšniku so bili vsi volilni može narodni, kakor tudi pri sv. Antonu in sv. Primoži in sicer to v marenberškem okraju. Živeli vrli narodni volilci!

Iz Doboja v Bosni 8. julija. [Izvir. dop.] (Roparji.) Omera Nukico iz Grabne je zajela naša patrolja v noči od 7. na 8 dan t. m. in še šest njegovih pajdašev, ko so ravno hoteli oropati posestnika Teso Alivića iz Vélike Bukovine. Ali patrolja naša roparjev nij mogla takoj napasti, kajti bila je samo 5 mož močna, a roparji so imeli dosti streliva

in so bili dobro oboroženi z dobrimi „snider-skimi“ puškami. Zato se je patrolja poskrila na tak kraj, iz katerega je mogla roparje dobro opazovati. Roparji so nabrali si najprej živeža na vrtu, kjer so se pásle ovce, in še drugih stvari. Ali ko je Nukica ukazal svojim pajdašem, naj ti iz hiše vse pobere, kar bi imelo kako vrednost, vstane patrolja ter roparje napade. Tedaj pak se je vnel ljut boj z bajoneti in palo je gotovo nad 40 strelcev. Vodji patrolje, žandarju Martinu Bloju posrečilo se je, da je ustrelil načelnika roparjev Omera Nukico. Ko so to roparjevi pajdaši opazili, pobegnili so v gozd puščajoč za soboj krvavo sled. Izmed naše patrolje nij bil nikdo ranjen, ali za roparji vendar nij mogla iti, ker bilo je preveč tema, in bi roparji v gozdu z lahka napadli patroljo. Da je pa dobila patrolja Omer Nukico, bivšega vodja turških upornikov, v pest, zahvaliti se je samo žandarju Martinu Bloju, ki je pri tem se pokazal jako previdnega.

V prihodnjič, kadar se kaj novega zopet prigodi, poročati vam čem zopet, ako vam drago. (Ustrežete. Ur.)

Domače stvari.

— (V Kamnik) je bilo zadnje nedeljo prišlo lepo število gospodov in gospij iz Kranja na pozdrav kamniške čitalnice in kamniških meščanov. Tudi iz Ljubljane je bilo nekoliko udeležencev. Skupni obed je bil v čitalnici, kjer je bila dvorana tako polna gostov, da so morali biti, na naše obžalovanje, domači v sosednjih sobah, kar je pravo skupno zabavanje nekoliko oviralo. Za tako priliko bode drugič trebalo aranžirati veselico na večjem javnem prostoru, na katem vrtu, kjer se družba lahko bolj pomeša. Vendar tega ne rečemo v kako grajo, temuč vsa slava kamniškimi čitalničarjem, lepo so sprejeli goste, pozdravili jih z narodnimi zastavami in streljanjem na starem gradu. Dr. Mencinger je v imenu Kranjčanov napil „živio“ kamniškim meščanom, kateri so se pri zadnjih volitvah mej vsemi kranjskimi mesti najbolj izkazali. Dr. Samec je na to v imenu Kamničanov odzdravil Kranjčanom. Potlej se je cela družba odpeljala v Mengeš, kjer se je na pivarskem vrtu pri Staretu do

zijeniranega davkarja itd. Našel bodeš tudi ime kdekaterega profesorja in pisatelja, ali samo takih, kateri službujejo v Gorici, Celovcu, Celju, Ptuj ali celo v Beču in bečkem Novem mestu, pa vsled tega ni ne morejo, da so pri odborskih sejah v Ljubljani. Da je „Matica“ nekako zaustavila se v svojem delovanju, kriva je tudi prokleta ona slavjanska nesloga, katera je zadnja leta zavdala hude rane malemu slovenskemu narodu. — Da vidimo, kakošno je pri navedenih razmerah „Slovenske Maticе“ bilo književno delovanje prošlega leta. Izdala je dva zvezka „Letopisa“ in prevod Jules Vernejevega romana „Pot okolo zemlje v 80 dneh“. Letopis ima biti ob jednom tudi znanstveni časopis, katerega neki Slovenci uže dalj časa zahtevajo od „Slov. Maticе“. No, kolikor so nam znane razmere mej Slovenci, drznili bi se trditi, da je taka zahteva neopravičena, ker bode se za znanstveni časopis komaj našlo čitateljev. Ako je katerega učenega Slovenca res volja, da napiše strogo znanstveno razpravo, naj jo priobči

letopisu kakor doslej. To je naše mnenje in tako po vsej priliki tudi bode, ker je odbor uže sam uvidel, da nij mogoče izdavat znanstvenega časopisa. Zadržaj letošnjega „Letopisa“ je dosta zanimiv. Mej drugim ima: „Običaji slovanski“, od Hubada; „Tomaž Crn“, životopis od Radicsa; „Zakaj Slovani spoštujejo lipo?“ po Šuleku; „Oroslav Caf“, životopis od Raića; monografije „Ptuj“ in „Ljutomer“ od J. L.; „Črnogorski zdravniki samouki“, ter „Pisma o Bosni in Hercegovini“ i jedno i drugo od Navratila, a naposled bibliografija slovenska od Tomšiča in izvestje „Slovenske Maticе“.

Drznili bi se omeniti še tudi to, da bi „Slovenska Matica“ z razpoložljivim svojim denarjem mogla vsekako več izdati, nego samo dve knjigi. Želimo, da bi se nov odbor ugledal v preporočeno hrvatsko Matico, in njeno tako uspešno delovanje. Ima v Zagrebu dosta slovenskih rodoljubov, kateri bi ljubljanskej Matici drage volje poslužili s točnejimi podatki o notranjem ustroju „Hrvatske Maticе.“

(Konec prih.)

noči dobro zabávala. Tu je župan iz Kranja g. K. Šavnik napil lepo slovensko napitnico mej družbo navzočnemu poslancu ljubljanskega glavnega mesta, gosp. vitezu Schneidu, ki biva zdaj s famijlo za kratko dobo na odpustu v svojem gradu pri Kamniku. (Z njegovega grada je ta dan vejala velikanska cesarska zastava.) V kratkejši pa jedernatejši odzdravici je g. Schneid napil meščanom kranjskih mest, zagotavljajoč, da ljubi to našo domovino in ta naš narod, odkar ju pozna, in da jima bode zvest ostal v vseh razmerah in slučajih. — Pevci iz Kranja so k povzdigi improvizirane a animirane pa vseskozi redne veselice z izbornim petjem vrlo pripomogli.

— (Ljubljanski mestni zbor) je imel 12. julija kratko sejo, v kateri so se nekatera menja važna poročila na znanje vzela brez debate. Gospod Regali je svoj naznanjeni predlog o imenovanju častnih meščanov oporekel ali nazaj vzel, pridrževaje si pravico, drugič enkrat ob pravem času izpregovoriti o tem. Župan je odgovarjal na interpelacijo dr. K. Bleiweisovo, zakaj se niso izvršili sklepi o boljše obskrbi ubožih v mestni ubožni hiši, s tem, da nij dovolj fonda za boljše obskrbovanje, a je dejal, da se je zaradi tega že mnogo dogovarjalo z usmiljenimi sestrami, z ljudsko kuhinjo itd. Na interpelacijo Regalijevo, kako stoji s postavljenjem lóp za mokaerje zadaj za škofijo, rekel je župan, da ima stavbeno uradništvo pri magistratu zdaj vedno premalo časa, da bi bilo te predloge že izdelalo. Na prejšnjo interpelacijo g. Horaka, zakaj se kanali ne snažijo, pravi župan, da je zdaj snaženje ukazal. Potem se prične tajna seja. Pri vprašanju glede mestnih zdravnikov je prišlo do ostre debate, katere so se udeležili dr. Keesbacher, dr. Zarnik, Jurčič in dr. Zupan. Pa ker je bila seja tajna, mi nje posamnosti nečemo v javnost spravljati. Le to povemo, da prošnja mrtvaškega ogledovalca dr. Illnerja, naj se mu mrtvaško ogledovanje odzame, bila je odbita.

— (Solčni mrak.) Dne 19. t. m. torej v soboto, bode solnce mrknolo; za naše kraje je pa ta solčni mrak tako majhen, da se ne bode na dnevnej svitlobi skoro nič poznalo. V Ljubljani je začetek ob 8 uri 11 minut. Konec pa ob 9 uri 31 minut. Mesec se bliža solncu na desni strani in se ga dotakne vstopaje mej zahodno in južno piko. Ob sredi mraka t. j. ob 8 uri 51 minut bode osmi del solnčnega premera od meseca pokrit.

— (Mestna kopel) v Koleziji je dodelana. Od 9. do 11. je basen samo za dame rezerviran.

— (Prejeli smo sledeče pismo:) Oziraje se na dopis iz Ljubljane v šte. 158 „Slovenskega Naroda“ usojam si proti meni namenjenemu izrazu „kolega“ odločno ugovarjati. Omenjena ženska osoba opravlja pri tukajšnjem poštnem uradu le službo dnevnega pisarja, kolegi smo si pa v pravem pomenu te besede vendar le uradniki, ki smo kot taki nastavljeni z dekreti, ki opravljamo jeden in isti posel, uživamo enake uradniške pravice in imamo enake službene odgovornosti. Nismo pa tudi kolegi nasproti diurnistom, ki so sprejeti od dotičnega urada samega le za potreben čas, ki oskrbujejo le za silo najmanj odgovorne službe in nemajo nobenih uradniških pravic. Dovoljujem si tedaj vsako kolegijalnost nasproti temu po-

Izdatej in urednik Josip Jurčič.

štenu diurnistu v „ženskej kiki“ odločno od sebe odvrniti. Izvolite sprejeti izraz odličnega spoštovanja, s katerim imam čast se imenovati Vašega blagorodja:

(Dva podpisa.)

— (Vestenek kot — „slovenski“ poslanec.) Zadnja številka „Welt-Blatt-a“ ima mej drugimi noticami tudi naslednjo o kranjskih državnoborskih volitvah: „V državni zbor za Kranjsko je bilo voljenih 8 narodnjakov in 2 nemška. Izmed narodnjakov so bili voljeni naslednji gosp.: pl. Schneid, Poklukar, Hohenwart, Barbo, Klun, Pfeifer, Obreza in — Vesteneck“. Torej mesto pravega slovenskega poslanca Margherija vsilil je dotični dopisun zagrizenca in famoznega Vestenecka k narodnjakom! Lep dokaz, kako slabo so nemški listi v naših razmerah podučeni, in koliko jim je verjeti.

— (Družba zdravnikov) je zborovala 30. dne m. m. Mej drugim je bil zboru predložen dopis župana ljubljanskega, v katerem se družba prosi, naj namesto dr. Eisl-a in dr. Valente, ki sta se odpovedala ljubljanskemu zdravstvenemu svetu, voli dva druga zdravnika. Dr. Valenta poprime besedo in izstop svoj, in izstop svojega tovariša dr. Eisl-a opravičujeva povdarja, da zdravstvena komisija more le tedaj glavnemu mestu na korist delovati, ako je stalna komisija. Po govoru dr. Valente razlaga dr. Keesbacher zgodovino navedenega zdravstvenega sveta bolj na drobno, rekši, da je v seji mestnega odbora 19. dne m. m. padel predlog o stalnem zdravstvenem svetu, ker je 12 oobornikov glasovalo zoper stalnost zdravstvenega sveta, in le tudi 12 zanj; zdaj je menda nalog zdravniške družbi, da izreče, da ne bode izmed sebe nobenih delegatov poslala več v zdravstveni svet, dokler mestni odbor stoji na stališču 19. jun. — Dr. Karel Bleiweis pritrdi govoru dr. Keesbacherjevemu in nasvetuje sledečo resolucijo: „Gledé na to, da je tukajšnji mestni zastop s svojim sklepom kazal, da ne ceni očitne koristi stalnega zdravstvenega sveta, ki se hoče brez sebičnosti žrtvovati zdravstvenemu blagru našega mesta, zato objavlja skupščina zdravniške družbe, da postopanje svojih delegatov popolnem odobruje, da v taci razmerah noče na novo več voliti, in se v obče nobenih mestnih zdravstvenih komisij tako dolgo ne udeležiti, dokler se ne kaže, da ima mestni odbor drugačno in boljo misel o zdravstvenem svetu, kakor dozda. Ta sklep je bil enoglasno sprejet z dostavkom, da se objavi mestnemu magistratu.

— (Z Dunaja) se nam piše 12. t. m.: Na dunajskem vseučilišču je minolih 14 dni 8 Slovencev delalo profesorske izpite. Napravili so jo vsi s prav hvalevrednim prospehom. Imena teh gospodov so naslednja: Št. Dolinar (bivše leto za spodnjo gimnazijo, letos tudi za gornjo), M. Karlin, M. Kaspert, Ivan Kos, A. Kragelj, Fr. Orožen, J. Raič, Zupančič. — Mladi naš slikar, S. Ogrin izdelal je ravno dve veliki cerkveni podobi, „Marijo pomagaj“ in sv. Jožefa, za neko cerkev v savinjski dolini. Sliki sta, kakor to tudi strokovnjaki trdijo, hvalevredno delo mladega našega umetnika. Podobe je naročil znani bogati trgovec Pongrac.

— („Pripomoček zgodovini slovenskega slovstva“ 1550—1880), spisal in založil prof. Julij pl. Kleinmayr v Kopru (Capodistria), velja 15 nkr., in za posa-

mezne s poštino vred 17 nkr. Naroča se pri založniku po poštni nakaznici; dobivajo se tudi te knjižice pri bukvozezu Gerberju v Ljubljani.

— (Če godcev nij.) Iz Kilovč se nam piše: Na kmetih se včasih tudi kaka smešna dogodi. Tako so óno, nedeljo v bližnji vasi v Smerjah obhajali cerkveni shod, kamor je bilo tudi iz drugih vasi se prilično obilo ljudi zbralo. Fantje dobili so bili godbo nekje tam blizu Matenije, in nadejali so se prav veselega dneva. A glej — mine maša, godcev nij, odbije najstara, dvanajsta ura — nič, godcev le nij. Kaj storiti; od drugod prišli ljudje pričeli so se smejeti in razšli so se vsak na svoj dom. Lahko si mislite sitni položaj domačih fantov, še bolj pa deklet, katere bi bile radi plesale — a brez godbe, kako? Dekleta so letale jedna do druge, ter povpraševale za uzrok, zakaj da nij godcev, in če se ne bi kje vsaj kak harmonikar dobil. Fantje vsi razjarjeni nijso neki še opoldne jesti mogli — ali ne hoteli. Naposled so v bližnji vasi v Čeljah vendar vdobili štiri domače škripače, ter se tako vsaj nekoliko odškodovali za prevaro in sramoto, katero so jim óni godci bili prouzročili. A obljubili so tudi, da jih za maščevanje nikoli več ne vzamejo; raje gredo drugič v Trst po nje.

Tuji.

13. julija:

Evropa: Schatler iz Dunaja. — Klement iz Praga. — Moraldi, Schellenberg iz Trsta.

Pri Slonu: Mansfeld iz Dunaja. — Wechsler iz Gradca. — Burger iz Zagreba. — Gorjup, Vidmar iz Gorice.

Pri Maliču: Fremdenthal iz Dunaja. — Černač iz Pulja. — Dirnbock, Ginhardt iz Gradca.

Pri avstrijskem cesarju: Polak iz Dunaja. — Krenmayer iz Dubrovnika.

Dunajska borza 14. julija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	67	gid.	15	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	68	„	60	„
Zlata rent.	78	„	90	„
1860 drž. posojilo	126	„	25	„
Akcije narodne banke	828	„	—	„
Kreditne akcije	271	„	20	„
London	115	„	80	„
Srebro	—	„	—	„
Napol.	9	„	20	„
C. kr. cekini	5	„	47	„
Državne marke	56	„	75	„

Loterijsne srečke.

V Trstu 12. julija: 66. 64. 73. 75. 38.

V Linci 12. julija: 22. 20. 26. 74. 47.

Štev. 9174.

(315—1)

Razglas.

Prihodnji ponedeljek, dne 21. julija t. l. dopoldne ob 11. uri bode pri mestnem magistratu očitna dražba zaradi oddaje 140 seznjev, 22 palcev dolgih, bukovih drv.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 11. julija 1879.

Zgubila

se je bela angora-mačka. Kdor jo najde ali vé zanj, naj jo prinese proti primernej nagradi g. Kramarju, na pošti na dvoru. (314)

Zidana hiša

v Črnomlju na prodaj.

prilpavna je za prenočišča (krēmo) ali trgovino. Ima 7 sob, 2 kuhinji, 2 shrambi, 2 pivnici, veliko štal in prostrano dvorišče. V Črnomlju je veliko pomanjkanje gostilnic in nij nobenega dobrega prenočišča. Tudi grunta zraven se dobi, ako se želi. Podvzetje gostilnice bi bilo prav priinosno. — Pojasnila o tej hiši deli J. Kapelle v Metilki. (316—1)

Lastrina in tisk „Narodne tiskarne“.